

Verwerkersovereenkomst CBS – 5.1.2.f

Behorende bij de raamovereenkomst ARVODI-2018 met

CBS contractnummer: C001-2019000028

(versie 1.0 dd mei 2018)

ONDERGETEKENDEN:

- **Centraal bureau voor de statistiek**, een publiekrechtelijke rechtspersoon met vestigingen in Den Haag, Heerlen en Kralendijk (Bonaire) (de "**Verantwoordelijke**");

en

- 5.1.2.f met beperkte **Verwerker**");
5.1.2.e 5.1.2.e

Verantwoordelijke en Verwerker worden gezamenlijk ook aangeduid als "**Partijen**" en elk afzonderlijk tevens als "**Partij**".

OVERWEGENDE DAT:

Verantwoordelijke en Verwerker met ingang van 12 januari 2020 een overeenkomst hebben gesloten met CBS contractnummer: C001-2019000028

- A. op grond waarvan Verwerker diensten verricht voor Verantwoordelijke met betrekking tot het verzorgen van buitenlandse dienstreizen en aanverwante diensten (de "**Overeenkomst**") heeft gesloten;
- B. Verwerker in het kader van de uitvoering van deze Overeenkomst onder meer Persoonsgegevens zal Verwerken ten behoeve van en conform instructies van de Verantwoordelijke;
- C. Verantwoordelijke en Verwerker ter zake van deze Verwerking van Persoonsgegevens derhalve kwalificeren als 'verwerkingsverantwoordelijke' respectievelijk 'verwerker' in de zin van artikel 4 (lid 7 en 8) van de AVG;
- D. Partijen met het oog op naleving van hun verplichtingen onder de AVG in deze Verwerkersovereenkomst schriftelijk afspraken vastleggen met betrekking tot de Verwerking van de Persoonsgegevens door Verwerker in het kader van de Overeenkomst ten behoeve van en conform instructies van Verantwoordelijke; en
- E. deze Verwerkersovereenkomst is aan te merken als een (verwerkers)overeenkomst als bedoeld in artikel 28 lid 3 van de AVG.

KOMEN OVEREEN:

1. Begrippen

- 1.1 In deze Verwerkersovereenkomst hebben de hiernavolgende vetgedrukte begrippen, die in deze Verwerkersovereenkomst (waaronder bovenstaande overwegingen) met een initiële hoofdletter zijn aangegeven de hiernavolgende betekenis:

"Audit" heeft de betekenis die daaraan is toegekend in artikel 9.2 van deze Verwerkersovereenkomst;

"AVG" De Algemene Verordening Gegevensbescherming gepubliceerd onder de titel 'Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in

verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG', inclusief eventuele wijzigingen daarvan;

"Betrokkene(n)"	De natuurlijke perso(o)n(en) waarop de Persoonsgegevens betrekking hebben;
"Beveiligingsincident"	een inbreuk op de Beveiligingsmaatregelen die per ongeluk of op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte (Persoons)gegevens;
"Beveiligingsmaatregelen"	de tussen Partijen overeengekomen technische en organisatorische maatregelen zoals beschreven in Bijlage 2 die Verwerker conform het bepaalde in artikel 32 lid 1 heeft geïmplementeerd;
"Bijlage"	een bij deze Verwerkersovereenkomst behorende bijlage, welke integraal onderdeel uitmaakt van deze Verwerkersovereenkomst;
"Datalek"	een Beveiligingsincident dat naar het oordeel van de Verwerkersverantwoordelijke conform het bepaalde in artikel 33 en/of 34 AVG dient te worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens en/of de relevante Betrokkene(n);
"Overeenkomst"	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in overweging 0 van deze Verwerkersovereenkomst;
"Personeel"	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in artikel 5.4 van deze Verwerkersovereenkomst;
"Persoonsgegevens"	alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon waarbij als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon;
"Subverwerker(s)"	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in artikel 7.1 van deze Verwerkersovereenkomst;
"Uitvoeringswet"	de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming;
"Vertrouwelijke Informatie"	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in artikel 8.1 van deze Verwerkersovereenkomst;
"Verwerken" of "Verwerking"	een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot Persoonsgegevens of een geheel van Persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via

geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens;

"Verwerkersovereenkomst" deze verwerkersovereenkomst in de zin van artikel 28 lid 3 AVG tussen Verantwoordelijke en Verwerker.

2. Voorwerp van de Verwerkersovereenkomst

- 2.1. Deze Verwerkersovereenkomst regelt de Verwerking van Persoonsgegevens door Verwerker in het kader van de Overeenkomst en maakt derhalve integraal onderdeel uit van de Overeenkomst. Bij strijdigheid tussen de Overeenkomst en deze Verwerkersovereenkomst prevaleert deze Verwerkersovereenkomst.
- 2.2. Met betrekking tot de in deze Verwerkersovereenkomst geregelde Verwerking van Persoonsgegevens is in **Bijlage 1** een beschrijving opgenomen van:
  - (a) de aard en doeleinden van de Verwerking(en);
  - (b) de categorieën (bijzondere) Persoonsgegevens die verwerkt worden;
  - (c) de categorieën Betrokkenen wiens Persoonsgegevens Verwerkt worden; en
  - (d) de categorieën (potentiële) ontvangers van de Persoonsgegevens.
- 2.3. Verwerker Verwerkt de Persoonsgegevens op behoorlijke en zorgvuldige wijze in overeenstemming met deze Verwerkersovereenkomst, de AVG en de Uitvoeringswet, en, voor zover van toepassing en relevant, de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek en andere wet- en regelgeving.
- 2.4. Verwerker verbindt zich ertoe om de Persoonsgegevens uitsluitend te Verwerken conform Bijlage 1 behoudens afwijkende schriftelijke instructies van Verantwoordelijke. Verwerker is voorts gehouden om schriftelijke instructies van Verantwoordelijke met betrekking tot de Verwerking van Persoonsgegevens zo spoedig mogelijk kosteloos op te volgen, behoudens voor zover zulks in strijd zou zijn met wet- en regelgeving die op de Verwerker van toepassing is. Verwerker heeft derhalve geen zeggenschap over het doel en de middelen voor de Verwerking van Persoonsgegevens en voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald in deze Verwerkersovereenkomst, neemt Verwerker geen beslissingen over de Verwerking van de Persoonsgegevens, waaronder de verstrekking aan derden en de duur van de opslag van de Persoonsgegevens.
- 2.5. Indien een instructie als bedoeld in artikel 2.4 naar het oordeel van Verwerker in strijd is met toepasselijke wet- en regelgeving, stelt Verwerker Verantwoordelijke daarvan voorafgaand aan de Verwerking kennis.

3. Totstandkoming, duur en einde van de Verwerkersovereenkomst

- 3.1. Na ondertekening van deze Verwerkersovereenkomst door beide Partijen treedt deze, indien van toepassing met terugwerkende kracht, in werking vanaf de ingangsdatum van de Overeenkomst dan wel, indien die datum eerder ligt, vanaf de eerste datum waarop Verantwoordelijke (toegang tot) Persoonsgegevens heeft verstrekt aan (Personeel van) Verwerker.
- 3.2. Deze Verwerkersovereenkomst eindigt van rechtswege zodra Verwerker als gevolg van uitvoering van artikel 10 van deze Verwerkersovereenkomst geen Persoonsgegevens, kopieën,

back-ups en/of bewerkingen daarvan meer onder zich heeft. Deze Verwerkersovereenkomst blijft derhalve onverkort van toepassing zo lang de Verwerker nog enige Persoonsgegevens onder zich heeft en/of daartoe toegang heeft.

- 3.3. Partijen kunnen deze Verwerkersovereenkomst niet eenzijdig tussentijds opzeggen, ontbinden of anderszins beëindigen.

4. Medewerking nakoming AVG-verplichtingen

- 4.1. Verwerker zal Verantwoordelijke, rekening houdend met de aard van de Verwerking en de hem ter beschikking staande informatie, alle benodigde informatie, medewerking en bijstand verschaffen bij het tijdig en correct nakomen van eventuele verplichtingen van Verantwoordelijke op grond van artikel 35 en 36 AVG.
- 4.2. Verwerker zal Verantwoordelijke voorts kosteloos alle benodigde informatie, medewerking en bijstand verschaffen bij het tijdig en correct nakomen van eventuele verplichtingen van Verantwoordelijke in verband met de rechten van Betrokkenen als bedoeld in hoofdstuk III van de AVG.
- 4.3. Indien Verwerker wordt benaderd door een Betrokkene in verband met zijn/haar eventuele rechten als bedoeld in hoofdstuk III van de AVG, dan zal Verwerker Verantwoordelijke zo spoedig mogelijk alle relevante informatie hierover verstrekken en is Verwerker gehouden om instructies van de Verantwoordelijke ter zake zo spoedig mogelijk kosteloos op te volgen.

5. Beveiligingsmaatregelen

- 5.1. Verwerker erkent dat hij op grond van artikel 32 lid 1 van de AVG een eigen verantwoordelijkheid heeft om, rekening houdend met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de doeleinden van de Verwerking en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van de Betrokkenen, passende technische en organisatorische maatregelen (i.e. Beveiligingsmaatregelen) te treffen om een passend op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen. Voorts erkent Verwerker dat bij de beoordeling of het toepasselijke beschermingsniveau passend is op grond van artikel 32 lid 2 AVG met name rekening dient te worden gehouden met de Verwerkingsrisico's, vooral als gevolg van de vernietiging, het verlies, de wijziging, de ongeoorloofde verstrekking van of ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins Verwerkte Persoonsgegevens, hetzij per ongeluk hetzij onrechtmatig.
- 5.2. Mede gelet op het bepaalde in artikel 5.1 garandeert Verwerker jegens Verantwoordelijke dat Verwerker met betrekking tot de Persoonsgegevens te allen tijde minimaal de in Bijlage 2 opgenomen Beveiligingsmaatregelen in stand zal houden.
- 5.3. Verwerker erkent dat het waarborgen van het in artikel 5.1 bedoelde passende beveiligingsniveau voortdurend kan dwingen tot het treffen van aanvullende Beveiligingsmaatregelen en garandeert dat hij, in aanvulling op de in Bijlage 2 opgenomen Beveiligingsmaatregelen, dergelijke aanvullende Beveiligingsmaatregelen kosteloos en zo spoedig mogelijk zal treffen voor zover dat noodzakelijk is om het in artikel 5.1 bedoelde passende beveiligingsniveau te waarborgen. Indien Verwerker op grond van dit artikel 5.3 aanvullende Beveiligingsmaatregelen treft, zal hij Verantwoordelijke voorafgaand schriftelijk informeren over (de aard van) deze aanvullende Beveiligingsmaatregelen en de verwachte gevolgen daarvan voor de uitvoering van de Overeenkomst en/of de Verwerking van Persoonsgegevens.
- 5.4. Naast aan de op grond van artikel 7 ingeschakelde Subverwerkers, zal Verwerker enkel toegang tot de Persoonsgegevens verstrekken aan zijn werknemers en aan andere hulppersonen die aan zijn gezag zijn onderworpen (vb. zzp'ers) voor zover die werknemers

en/of hulppersonen direct betrokken zijn bij de uitvoering van de Overeenkomst en voor zover die werknemers en/of hulppersonen in dat verband noodzakelijkerwijs toegang moeten hebben tot de Persoonsgegevens (het "**Personeel**").

- 5.5. Verwerker informeert zijn Personeel behoorlijk over deze Verwerkersovereenkomst en de daaruit voortvloeiende verbintenissen en staat er jegens Verantwoordelijke voor in dat zijn Personeel deze verbintenissen, voor zover relevant voor het Personeel, te allen tijde zal nakomen.
- 5.6. Indien en voor zover de Overeenkomst wordt uitgevoerd door Personeel in gebouwen en/of op locaties van de Verantwoordelijke, zal Verwerker dat Personeel opdragen de huisregels en (beveiligings)procedures van Verantwoordelijke na te leven en staat Verwerker er jegens Verantwoordelijke voor in dat zijn Personeel deze huisregels en (beveiligings)procedures naleeft.
- 5.7. Verwerker Verwerkt geen Persoonsgegevens buiten Nederland, tenzij Verantwoordelijke daarvoor voorafgaand uitdrukkelijk schriftelijke toestemming heeft gegeven.
- 5.8. Overdracht of verstrekking van Persoonsgegevens tussen Partijen vindt uitsluitend plaats via beveiligde dataverbindingen of datadragers die van behoorlijke beveiliging en encryptie zijn voorzien.

6. Beveiligingsincidenten en Datalekken

- 6.1. Verwerker informeert de Verantwoordelijke volledig en zonder onredelijke vertraging, indien mogelijk binnen 72 uur, zodra hij kennis heeft genomen van een Beveiligingsincident en zal daarbij, voor zover redelijkerwijs mogelijk schriftelijk, in ieder geval de volgende in artikel 33 lid 3 AVG bedoelde informatie verstrekken:
  - (a) de aard van het Beveiligingsincident onder vermelding van de categorieën van Betrokkenen en Persoonsgegevens in kwestie en, bij benadering, het aantal Betrokkenen en het aantal/de hoeveelheid Persoonsgegevens in kwestie;
  - (b) de naam en de contactgegevens van de ^{5.1.2.e} of een ander contactpunt waar meer informatie kan worden verkregen over het Beveiligingsincident;
  - (c) de mogelijke en waarschijnlijke gevolgen van het Beveiligingsincident; en
  - (d) de maatregelen die de Verwerker voorstelt en/of heeft genomen om het Beveiligingsincident te adresseren, waaronder, in voorkomend geval, de maatregelen ter beperking van de eventuele nadelige gevolgen daarvan.Indien en voor zover het niet mogelijk is om al deze informatie gelijktijdig te verstrekken, kan Verwerker de informatie zonder onredelijke vertraging in stappen verstrekken.
- 6.2. Indien Verwerker een Beveiligingsincident constateert neemt hij alle benodigde maatregelen teneinde dat Beveiligingsincident te verhelpen, het Beveiligingsincident te herstellen, eventuele schade zoveel mogelijk te beperken en herhaling in de toekomst te voorkomen. Verwerker zal Verantwoordelijke voorafgaand schriftelijk informeren over deze maatregelen en eventuele instructies ter zake van de Verantwoordelijke zo spoedig mogelijk opvolgen.
- 6.3. Indien Verantwoordelijke van oordeel is dat het ingevolge artikel 6.1 gemelde Beveiligingsincident kwalificeert als een Datalek dan zal Verantwoordelijke Verwerker zo spoedig mogelijk aldus informeren, waarna Verwerker Verantwoordelijke op regelmatige basis en zonder onredelijke vertraging op de hoogte zal houden van alle relevante ontwikkelingen met betrekking tot het betreffende Datalek. Voorts zal Verwerker in dit geval aan Verantwoordelijke alle informatie, medewerking en bijstand verschaffen die Verantwoordelijke redelijkerwijs nodig

heeft om tijdig, dat wil zeggen in principe binnen 72 uur, te kunnen voldoen aan zijn verplichtingen op grond van artikel 33 en/of 34 van de AVG.

- 6.4. Eventuele kosten die voor Verwerker voortvloeien uit de uitvoering van dit artikel 6 van de Verwerkersovereenkomst blijven voor eigen rekening van de Verwerker.
- 6.5. In afwijking van eventuele in de Overeenkomst neergelegde afspraken omtrent de contactpersoon van Partijen treedt in het kader van dit artikel 6 van de Verwerkersovereenkomst uitsluitend de Directeur Centrale Beleidsstaf c.q. de Directiesecretaris van Verantwoordelijke op als contactpersoon van Verwerker, tot het moment dat deze contactpersoon met betrekking tot een bepaald Beveiligingsincident of Datalek schriftelijk een andere contactpersoon zou aanwijzen. Ten tijde van het aangaan van deze Verwerkersovereenkomst zijn de contactgegevens van de Directeur Centrale Beleidsstaf van Verantwoordelijke als volgt:

Naam: 5.1.2.e
T: 5.1.2.e
M: 5.1.2.e
e-mail: 5.1.2.e@cbs.nl

7. Subverwerkers

- 7.1. Verwerker zal Verwerkersovereenkomsten sluiten met de gangbare Subverwerkers. Deze Subverwerkers zullen aan minimaal dezelfde verplichtingen moeten voldoen als die waaraan Verwerker uit hoofde van deze Verwerkersovereenkomst en de eventueel aanvullende verplichtingen uit onderzoek moet voldoen.
- 7.2. Indien Verwerker naar zijn oordeel de Overeenkomst en/of deze Verwerkersovereenkomst niet langer kan uitvoeren vanwege het niet verkrijgen van de in artikel 7.1 bedoelde schriftelijke toestemming van Verantwoordelijke, dan zal Verwerker Verantwoordelijke schriftelijk zo spoedig mogelijk aldus informeren, waarna Partijen met elkaar in overleg zullen treden over het met wederzijds goedvinden beëindigen van de Overeenkomst en deze Verwerkersovereenkomst en de voorwaarden daarvan, waarbij in ieder geval de volgende uitgangspunten zullen gelden:
- (a) de werkzaamheden die Verwerker onder de Overeenkomst verricht voor Verantwoordelijke worden door Verwerker overgedragen aan Verantwoordelijke of een door Verantwoordelijke aan te wijzen derde en wel op zodanige wijze dat de continuïteit van deze werkzaamheden maximaal gewaarborgd blijft; en
  - (b) Verwerker zal aan deze overdracht kosteloos alle noodzakelijke medewerking verlenen, waaronder, maar niet beperkt tot, overdracht van de Persoonsgegevens aan de Verantwoordelijke of aan een door Verantwoordelijke aan te wijzen derde.
- 7.3. Verwerker zal de voor hem uit deze Verwerkersovereenkomst voortvloeiende verbintenissen bij schriftelijke (subverwerkers)overeenkomst opleggen aan alle door Verwerker ingeschakelde Subverwerkers en staat er jegens de Verantwoordelijke voor in dat deze Subverwerkers deze verbintenissen te allen tijde volledig zullen nakomen. Op eerste verzoek van Verantwoordelijke zal Verwerker schriftelijk bewijs leveren dat ten aanzien van alle ingeschakelde Subverwerkers aan deze verplichting is voldaan. Indien enige Subverwerker zijn verplichtingen inzake gegevensbescherming niet nakomt, dan blijft Verwerker conform artikel 28 lid 3 AVG ten aanzien van de Verantwoordelijke volledig aansprakelijk voor het nakomen van de verplichtingen van de betreffende Subverwerker.

8. Geheimhouding

- 8.1. Verwerker erkent dat de Persoonsgegevens, al hetgeen hem bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt en de resultaten ('*deliverables*') van de werkzaamheden van Verwerker op grond van de Overeenkomst (de "**Vertrouwelijke Informatie**") een vertrouwelijk karakter hebben en dat het schenden van die vertrouwelijkheid onherstelbare (reputatie)schade voor de Verantwoordelijke tot gevolg zou hebben.
- 8.2. Verwerker zal de Vertrouwelijke Informatie strikt geheim houden en daarbij minimaal een zelfde mate van zorg betrachten als die Verwerker ten aanzien van de bescherming van zijn eigen informatie van zeer vertrouwelijke aard in acht neemt.
- 8.3. Anders dan aan Personeel en/of Subverwerkers conform het bepaalde in deze Verwerkersovereenkomst, zal Verwerker Vertrouwelijke Informatie op geen enkele wijze en in geen enkele vorm bekend maken aan derden tenzij wet- en regelgeving of een uitspraak van een bevoegde rechter Verwerker verplicht tot een dergelijke bekendmaking. Indien wet- en regelgeving of een uitspraak van een bevoegde rechter Verwerker verplicht tot bekendmaken van Vertrouwelijke Informatie, dan zal Verwerker Verantwoordelijke daarvan schriftelijk in kennis stellen vóórdat de betreffende Vertrouwelijke Informatie bekend wordt gemaakt, tenzij een dergelijke kennisgeving in strijd zou zijn met wet- en regelgeving. Verwerker zal Verantwoordelijke in ieder geval achteraf schriftelijk in kennis stellen van iedere bekendmaking van Vertrouwelijke Informatie. De schriftelijke kennisgeving als bedoeld dit artikel 8.2 zal in ieder geval informatie bevatten over (i) de identiteit van de derde(n) aan wie de Persoonsgegevens zijn of zullen worden verstrekt, (ii) welke Persoonsgegevens zijn of zullen worden verstrekt, (iii) op welke Betrokkenen de verstrekte of te verstrekken Persoonsgegevens betrekking hebben en (iv) het moment waarop de verstrekking heeft plaatsgevonden of de beoogde verstrekking zal plaatsvinden.
- 8.4. Verwerker verplicht zijn Personeel schriftelijk tot geheimhouding van de Vertrouwelijke Informatie conform het bepaalde in dit artikel 8 van de Verwerkersovereenkomst en staat er jegens Verantwoordelijke voor in dat zijn Personeel de aldus schriftelijk opgelegde geheimhoudingsverbintenissen te allen tijde volledig nakomt. Op eerste verzoek van de Verantwoordelijke zal Verwerker aantonen dat zijn Personeel zich schriftelijk verbonden heeft tot geheimhouding, waarbij het overleggen van door het Personeel getekende geheimhoudingsverklaringen conform het als Bijlage 3 aangehechte model in ieder geval voldoende zal zijn.
- 8.5. Op eerste schriftelijk verzoek van Verantwoordelijke zal Verwerker ten aanzien van de bij dat verzoek aangeduide Vertrouwelijke Informatie kosteloos (aanvullende) maatregelen treffen met het oog op de geheimhouding daarvan, welke maatregelen onder meer kunnen inhouden de vernietiging van de betreffende Vertrouwelijke Informatie zodra het voor Verwerker niet langer noodzakelijk is om die Vertrouwelijk Informatie tot zijn beschikking te hebben in het kader van de Overeenkomst en/of de uitvoering daarvan.
- 8.6. Indien Verwerker enige uit dit artikel 8 voortvloeiende verbintenis niet juist of volledig nakomt, dan wel indien zijn Personeel of een Subverwerker enige conform deze Verwerkersovereenkomst bij schriftelijke overeenkomst opgelegde geheimhoudingsverbintenis niet juist of volledig nakomt, verbeurt Verwerker aan CBS een onmiddellijke en zonder ingebrekestelling opeisbare boete van EUR 10.000 per overtreding vermeerderd met EUR 500 voor iedere dag dat de overtreding voortduurt met een maximum van €2.500, onverminderd het recht om daadwerkelijk geleden schade te vorderen. De boete komt CBS toe onverminderd haar overige rechten op grond van de wet waaronder begrepen een recht op schadevergoeding voor zover de schade het bedrag van de boete overstijgt en/of een vordering tot nakoming van de geschonden verbintenis.

9. Audit

- 9.1. Voor zover Verwerker ten tijde van het aangaan van deze Verwerkersovereenkomst gecertificeerd is of gedurende de looptijd van deze Verwerkersovereenkomst gecertificeerd wordt voor één of meer van de in Bijlage 2 genoemde beveiligingsnormen, zal het betreffende certificaat (geanonimiseerd) aan deze Verwerkersovereenkomst worden gehecht als **Bijlage 5** en is Verwerker voorts gehouden om Verantwoordelijke zo spoedig mogelijk te informeren over alle relevante wijzigingen met betrekking tot deze certificering, waaronder in ieder geval begrepen het verlies van de certificering door Verwerker.
- 9.2. Verantwoordelijke is gerechtigd om jaarlijks te (laten) controleren of Verwerker voldoet aan zijn uit deze Verwerkersovereenkomst voortvloeiende verbintenissen, in het bijzonder, maar niet beperkt tot, de verbintenissen op het gebied van de door Verwerker te implementeren Beveiligingsmaatregelen (een “**Audit**”). Verantwoordelijke is gerechtigd om deze Audit uit te laten voeren door een door Verantwoordelijke aan te wijzen onafhankelijke en deskundige derde. Verwerker en zijn Personeel zal/zullen de Verantwoordelijke en/of de door Verantwoordelijke aangewezen derde kosteloos alle benodigde informatie, medewerking en bijstand verlenen bij het uitvoeren van de Audit, waaronder, maar niet beperkt tot, het verstrekken van informatie, het geven van toegang tot locaties en gebouwen, systemen, servers en/of andere faciliteiten, etc.
- 9.3. Een Audit kan onder meer bestaan uit het bezoeken van locaties en gebouwen van Verwerker, het beoordelen van door Verwerker te verstrekken informatie, het interviewen van Personeel, het interviewen van Subverwerkers en/of medewerkers en andere hulppersonen van de Subverwerkers, het beoordelen van overeenkomsten, het analyseren en/of vergelijken van systemen, faciliteiten en procedures, het maken van kopieën van relevante documenten en – indien van toepassing – functiepuntnalyses van Verwerker en/of Subverwerkers.
- 9.4. Met uitzondering van de kosten in verband met medewerking van de Verwerker en zijn Personeel bij het uitvoeren van een Audit, welke kosten in elk geval voor rekening van Verwerker zijn, zijn de met een Audit verband houdende kosten voor rekening van de Verantwoordelijke, tenzij het gaat om een Audit die is uitgevoerd door een onafhankelijke en deskundige derde waarbij is gebleken dat Verwerker tekort is geschoten in de naleving van één of meer van zijn uit deze Verwerkersovereenkomst voortvloeiende verbintenissen. In laatstbedoeld geval zal Verwerker de kosten van de Audit binnen 30 dagen na verzoek daartoe op basis van daartoe door Verantwoordelijke te verstrekken schriftelijke bewijsstukken vergoeden aan Verantwoordelijke.
- 9.5. De datum waarop een Audit zal worden uitgevoerd zal door Partijen gezamenlijk in overleg worden bepaald, met dien verstande dat deze datum niet verder zal liggen dan één week na het moment waarop Verantwoordelijke Verwerker heeft geïnformeerd over zijn wens om een Audit uit te voeren.
- 9.6. Het uitvoeren van een Audit zal niet tot enige vertraging van de door Verwerker in het kader van de Overeenkomst te verrichten werkzaamheden mogen leiden. Indien Verwerker voorziet dat dit mogelijk toch het geval zal zijn, dan zal Verwerker Verantwoordelijke voorafgaand aan de datum van de Audit schriftelijk aldus informeren en zullen Partijen met elkaar in overleg treden over mogelijke oplossingen hiervan.
- 10. Bewaartermijnen, verwijdering en/of retournering van de Persoonsgegevens**
- 10.1. Verwerker zal de Persoonsgegevens en eventuele kopieën, back-ups en bewerkingen daarvan niet langer bewaren of anderszins onder zich houden dan strikt noodzakelijk in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst door Verwerker en Verwerker zal deze Persoonsgegevens, eventuele kopieën, back-ups en bewerkingen derhalve, met in achtneming van eventuele daarover in de Overeenkomst vastgelegde (nadere) afspraken, verwijderen of kosteloos retourneren aan de Verantwoordelijke zodra Verwerker ze niet meer nodig heeft in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst.

- 10.2. Indien de Overeenkomst eindigt op welke grond dan ook, dan zal Verwerker op verzoek van Verantwoordelijke kosteloos alle benodigde medewerking geven aan het overdragen van de werkzaamheden in het kader van de Overeenkomst aan de Verantwoordelijke zelf of aan een door Verantwoordelijke aan te wijzen derde die de uitvoering van deze werkzaamheden zal voortzetten en wel op zodanige wijze dat de continuïteit van de werkzaamheden maximaal gewaarborgd blijft. Indien Verantwoordelijke Verwerker verzoekt om de werkzaamheden onder de Overeenkomst over te dragen aan een door Verantwoordelijke aangewezen derde, dan zal Verwerker in afwijking van artikel 10.3 zo spoedig mogelijk de Persoonsgegevens en eventuele kopieën, back-ups en bewerkingen daarvan conform daartoe door Verantwoordelijke te geven schriftelijke instructies overdragen aan deze derde en daarna aan de Verantwoordelijke schriftelijk verklaren dat Verwerker geen Persoonsgegevens, kopieën, back-ups of bewerkingen daarvan meer onder zich heeft.
- 10.3. Behoudens een verzoek van Verantwoordelijke als bedoeld in artikel 10.2 zal Verwerker zo spoedig mogelijk na het eindigen van de Overeenkomst op welke grond dan ook en in ieder geval binnen 30 dagen na het eindigen van de Overeenkomst, ter keuze van Verantwoordelijke, de Persoonsgegevens en alle kopieën, back-ups en bewerkingen daarvan kosteloos:
- (a) verwijderen en aan de Verantwoordelijke schriftelijk verklaren dat de Persoonsgegevens en alle kopieën, back-ups en bewerkingen daarvan verwijderd zijn; of
  - (b) op een wijze en medium naar keuze van de Verantwoordelijke kosteloos retourneren aan de Verantwoordelijke en aan de Verantwoordelijke schriftelijk verklaren dat Verwerker geen Persoonsgegevens, kopieën, back-ups of bewerkingen daarvan meer onder zich heeft.

11. Vrijwaring

- 11.1. Verwerker vrijwaart Verantwoordelijke en stelt Verantwoordelijke schadeloos voor alle schade en/of aan Verantwoordelijke opgelegde bestuursrechtelijke sancties, zoals maar niet beperkt tot bestuurlijke boetes en of (verbeurde) dwangsommen, in verband met (i) het niet (tijdig en correct) nakomen door Verwerker van zijn verbintenissen op grond van deze Verwerkersovereenkomst en (ii) handelen of nalaten van Verwerker, zijn Personeel en/of Subverwerkers in strijd met de AVG of de Uitvoeringswet, of, voor zover van toepassing en relevant, de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek en andere wet- en regelgeving met betrekking tot (Verwerking en bescherming van) Persoonsgegevens.

12. Slotbepalingen

- 12.1. Deze Verwerkersovereenkomst kan slechts bij schriftelijke overeenkomst tussen partijen worden gewijzigd en/of aangevuld. Wijzigingen en/of aanvullingen van deze Verwerkersovereenkomst die niet schriftelijk zijn overeengekomen zijn niet bindend.
- 12.2. Deze Verwerkersovereenkomst en alle daaruit voortvloeiende of daarmee verband houdende verbintenissen worden uitsluitend beheerst door Nederlands recht.
- 12.3. Eventuele algemene voorwaarden van Verwerker als bedoeld in artikel 6:231 onder a van het Burgerlijk Wetboek zijn niet van toepassing op deze Verwerkersovereenkomst en worden door Verantwoordelijke uitdrukkelijk van de hand gewezen.

Aldus op de laatste van de twee hierna genoemde data overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Den Haag

Venlo

Bijlage 1: De Verwerking van Persoonsgegevens

Aard en doeleinden van de Verwerking(en)	De bemiddeling voor het boeken van vliegtickets, hotels en evt. aanverwante zaken voor personen ten behoeve van Verantwoordelijke
Categorieën/soorten (bijzondere) Persoonsgegevens die Verwerkt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Achternaam en eerste voornaam zoals in paspoort; • Geboortedatum; • Nummer legitimatiebewijs (indien noodzakelijk) • Mobiele telefoon (indien beschikbaar); • Boekingsinformatie zoals geboekte vluchtnummers, hotel, huurauto, etc. • Andere informatie die de reiziger vrijwillig opgenomen wil hebben in zijn/haar profiel (zoals bijvoorbeeld stoelvoorkeur bij een vliegreis).
Categorieën Betrokkenen wiens Persoonsgegevens Verwerkt worden	Reizigers: werknemers van Verantwoordelijke
Categorieën (potentiële) ontvangers van de Persoonsgegevens	Gelet op het bepaalde in artikel 5.4 en 7 van de Verwerkersovereenkomst geeft Verwerker enkel toegang tot de Persoonsgegevens aan zijn Personeel en, voor zover van toepassing, aan de met schriftelijke toestemming van Verantwoordelijke door Verwerker ingeschakelde en in Bijlage 4 geïdentificeerde Subverwerkers.

Als uitvloeisel hiervan en/of ter aanvulling hierop, heeft Verwerker in ieder geval de volgende concrete Beveiligingsmaatregelen geïmplementeerd:

- ☒ Informatiebeveiligingsbeleid (management system);
- ☒ Training van werknemers over persoonsgegevens en privacy;
- ☒ Geheimhoudingsregeling/afspraken met werknemers en derden die toegang hebben tot persoonsgegevens;
- ☒ Logische toegangscontrole, gebruikmakend van wachtwoorden (met individuele gebruikers ID);
- ☒ Gebruik van een Multi Factor Authenticatie om toegang te verkrijgen tot persoonsgegevens;
- ☒ Fysieke veiligheidscontroles voor toegang tot kantoren / kamers (bijvoorbeeld veiligheidsdeur, poortjes en key cards);
- ☒ Automatisch loggen van alle acties met betrekking tot persoonsgegevens (o.a. toegang en verwerking);
- ☒ Beveiliging van externe netwerkverbindingen d.m.v. gebruik van Secure Socket Layer (SSL) technologie;

¹ https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/downloads/rs/rs_2013_richtsnoeren-beveiliging-persoonsgegevens.pdf

- ☒ Toegangsrestricties gebaseerd op de specifieke rol van een persoon (bij voorkeur: need-to-know);
- ☒ Beleid om verlies van persoonsgegevens tegen te gaan (bijvoorbeeld data classificatie, voorkomen van gebruik van onveilige Cloud oplossingen zoals We Transfer en Dropbox);
- ☒ Monitoren van verstrekte autorisaties;
- ☒ Patch management om vulnerabilities te managen (regelmatige updates en de laatste patches voor systemen, servers en netwerk(onderdelen) en workstations);
- ☒ Van de persoonsgegevens die op het systeem van de Verwerker staan wordt dagelijks een back-up gemaakt om verlies van persoonsgegevens ouder dan één dag te voorkomen;
- ☒ De back-ups worden bewaard op een (brand) veilige plaats;
- ☒ Pseudonymisering en/of anonymisering van persoonsgegevens indien mogelijk;
- ☒ Verwerking van persoonsgegevens uitsluitend op vertrouwde / gemanagede devices;
- ☒ Virus bescherming en next gen (smart) firewalls;
- ☒ De mogelijkheid om de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid, herstelvermogen van de verwerkingssystemen en diensten op een permanente basis te kunnen garanderen (bijvoorbeeld monitoring van het gebruik van diensten en systemen);
- ☒ De mogelijkheid om de beschikbaarheid en de toegang tot persoonsgegevens in het geval van een fysiek of technisch incident tijdig te herstellen (bijvoorbeeld incident response beleidsplan en team, een incident herstel en continuïteit plan);
- ☒ Een procedure voor het regelmatig testen, beoordelen en evalueren van de effectiviteit van de technische en organisatorische maatregelen om de verwerking te beveiligen (bijvoorbeeld security audits, vulnerability scans, penetration testing and social engineering).

In aanvulling geldt in het geval van de ontwikkeling/gebruik van webapplicaties het volgende:

- ☒ Verantwoordelijkheid voor updates met betrekking tot vulnerabilities (bijvoorbeeld zoals beschreven in OWASP top 10);
- ☒ Vulnerability en penetration testen
- ☒ Recht om voor de verwerkingsverantwoordelijke te auditen en om penetration testen en vulnerability scan uit te voeren.

Bijlage 3:   Geheimhoudingsverklaring

Ten behoeve van de verwerking van Persoonsgegevens in opdracht van CBS.

Deel A

Ondergetekende verklaart zich akkoord met de volgende voorwaarden bij het verwerken van persoonsgegevens.

1. Hij/zij verplicht zich tot geheimhouding van elk gegeven omtrent afzonderlijke personen, ondernemingen of instellingen dat hem/haar bij de uitvoering van deze werkzaamheden bekend wordt.
2. Hij/zij zal van al hetgeen hem/haar bij de uitvoering van deze werkzaamheden ter kennis komt, in het bijzonder omtrent de hierbij gebruikte gegevens, de resultaten van deze werkzaamheden, alsmede al het overige wat betrekking heeft op de uitvoering van deze werkzaamheden, niets openbaren anders dan in het kader van de met CBS overeengekomen werkzaamheden.
3. Ingeval van twijfel omtrent de uitleg van bovengenoemde voorwaarden beslist de Directeur-Generaal van de Statistiek.
4. Deze verklaring blijft van kracht, ook na beëindiging van bovenbedoelde werkzaamheden.

Naam:

Geb.datum:

Telefoon:

ID nummer:

E-mail:

Instelling/Bedrijf:

_____, ____ - ____ - _____, _____
(plaats) (datum) (handtekening)

Deel B

Ondergetekende aanvaardt hierbij de verantwoordelijkheid voor naleving van de hierboven vermelde voorwaarden waaronder de in deel A genoemde medewerk(st)er zijn/haar in deze verklaring omschreven werkzaamheden zal verrichten.

Naam :

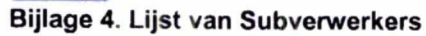
Instelling/Bedrijf :

Functie :

_____, ____ - ____ - _____, _____
(plaats) (datum) (handtekening)

Deze verklaring is geldig voor een periode van vijf jaren na datum van ondertekening. Indien de gegevens op deze verklaring wijzigen komt de verklaring per direct te vervallen.

1.

CBS Verwerkersovereenkomst AVG versie 1.0 dd mei 2018

5.1.2.f			
5.1.2.f			
5.1.2.e			5.1.2.e
5.1.2.e			5.1.2.e
5.1.2.f			
5.1.2.e			5.1.2.e

Verwerker verklaart dat deze hulpleveranciers ISO27001 en PCI DSS gecertificeerd zijn en dat Verwerker met deze hulpleveranciers een Verwerkersovereenkomst (Data Protection Agreement) heeft afgesloten. Hulpleveranciers verwerken geen persoonsgegevens maar kunnen deze wel inzien in geval van 2^e lijns support. Verwerkers verklaart dat hij zich er van heeft vergewist dat bovengenoemde hulpleveranciers, waar van toepassing, een Verwerkersovereenkomst hebben afgesloten met hun Hulpleveranciers.

5.1.2.f					
5.1.2.e		5.1.2.e	5.1.2.e		
		5.1.2.e			
5.1.2.e		5.1.2.e	5.1.2.e		

Contactgegevens

Hulpleverancier:

Naam contactpersoon Telefoonnummer/ E-mailadres

5.1.2.f	5.1.2.b	5.1.2.e
	5.1.2.e	5.1.2.e
	5.1.2.e	5.1.2.e
	5.1.2.e	5.1.2.e

